

Remitteringsmapp

**Ärende: tjänsteutlåtandet daterat 2007-02-08 från
Stadsledningskontoret, Finansavdelningen, om servicetjänster till
äldre.**

Denna remiss gäller tjänsteutlåtandet daterat 2007-02-08 från
Stadsledningskontoret, Finansavdelningen, om servicetjänster till äldre.
Grunden till tjänsteutlåtandet är skrivelsen "Servicetjänster i hemtjänsten"
av Margareta Olofssons (v), Christopher Ödmann (mp) och Elisabeth
Brandt-Ygeman (s). Dnr: 327-2163/2006, som också medföljer.

Stadsledningskontoret har i ett tidigare skede skrivit ett tjänsteutlåtande
som behandlats av Kommunstyrelsens Pensionärsråd och
Äldreomsorgsberedningen. Efter majoritetsskiftet i Stadshuset har
Stadsledningskontoret utarbetat ett nytt tjänsteutlåtande i ärendet som
härmed remitteras.

För stadsdelsnämnderna Enskede/Årsta-Vantör, Skarpnäck och
Södermalm, samt Äldrenämnden, innebär detta en förlängd remisstid och
ett förtydligande av remissens omfattning.

För yttrande senast: 23 april 2007

Stadsdelsnämnderna

Bromma
Enskede/Årsta-Vantör
Farsta
Hägersten/Liljeholmen
Hässelby-Vällingby
Södermalm
Rinkeby-Kista
Kungsholmen
Norrmalm
Skarpnäck
Skärholmen
Spånga-Tensta
Älvsjö
Östermalm

Facknämnderna

Äldrenämnden

Övriga

KPR

STADSLEDNINGSKONTORET
FINANSÄVDELNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SID 1 (5)
2007-02-08
DNR 327-2163/2006,

Handläggare: Marianne Berg Ekbohm
Telefon: 508 29 801

Till
Kommunstyrelsen

Servicetjänster till äldre

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Servicetjänster kan utföras som en del i stadsdelsnämndernas förebyggande insatser till äldre under 2007.
2. Servicetjänster tillhandahålls kostnadsfritt till kommuninvånare som fyllt 75 år och som inte har annan hemtjänst.
3. Äldrenämnden får i uppdrag att följa utvecklingen av kostnader och verksamhet med servicetjänster och i tertialrapport 2 - 2007.

Kommunstyrelsen föreslås besluta följande för egen del.

1. Skrivelsen om servicetjänster i hemtjänsten från Elisabeth Brandt-Ygeman (s) Margareta Olofsson (v) och Christopher Ödmann (mp) anses besvarad.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

Sammanfattning

Stadsledningskontoret anser att servicetjänster för äldre kan utföras inom ramen för stadsdelsnämndernas förebyggande arbete i samarbete med landstinget. Det är viktigt att uppmuntra och utveckla samarbetet med föreningar och andra i syfte att aktivera och skapa gemenskap bland äldre. Servicetjänster tillhandahållas kostnadsfritt till personer över 75 år som inte har annan hemtjänst. Om äldre personer kan bo kvar hemma och inte råkar ut för fallolyckor som medför vård- och omsorgsboende ger det hälsomässiga vinster för enskilda och ekonomiska vinster för staden och landstinget.

Stadsledningskontoret kan konstatera att de ekonomiska effekterna av servicetjänsterna är svåra att beräkna. Verksamheten bedöms till en början komma att anlitas av relativt få men att det kan väntas en efterfrågeökning. Utvecklingen måste därför följas noga så att verksamheten inte ökar i omfattning och därmed riskerar tränga undan annan viktig verksamhet. Stadens kostnader för servicetjänster inryms i stadsdelsnämndernas budget för äldreomsorg som en del i det förebyggande arbetet.

Stadsledningskontoret föreslår att äldrenämnden får i uppdrag att följa utvecklingen av kostnader och verksamhet med servicetjänster och i tertiärrapport 2 2007 göra en uppföljning och analys av utvecklingen. I detta sammanhang ska nämnden överväga behovet av riktlinjer och avgifter för verksamheten.

Inför budget 2008 måste verksamheten prövas så att den inte står i konflikt med kommande riksdagsbeslut och därefter i sedvanlig ordning prioriteras i relation till övriga verksamheter inom nämndernas budgetramar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 10 maj 2006 att överlämna en skrivelse om servicetjänster i hemtjänsten från Elisabeth Brandt-Ygeman (s) Margareta Olofsson (v) och Christopher Ödmann (mp) för beredning. I skrivelsen föreslås att stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur Stockholms stad kan erbjuda äldre hjälp med serviceinsatser, med förenklad biståndsbedömning enligt ordinarie hemtjänsttaxa eller i enlighet med vad som föreslås i propositionen 2005/2006:115.

Äldreomsorgsberedningen beslutade den 24 november 2006 att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Servicetjänster i form av vaktmästarservice införs i staden från och med den 1 januari 2007 med stöd av lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre.
2. Servicetjänster i form av vaktmästarservice tillhandahålls till kommuninvånare som fyllt 75 år och som inte har annan hemtjänst.
3. Avgift för servicetjänster i form av vaktmästarservice utgörs av ett timpris inklusive moms som följer avgiften för tillfällig hemtjänst. Avgiften för den enskilde blir enligt 2006 års nivå 180 kr per timme inklusive moms.

4. Förslaget om att kommuninvånare som fyllt 75 år ges möjlighet att ansöka om hemtjänst upp till fyra timmar per månad genom förenklad biståndshandläggning med sikte att effektivisera hela hanteringen utan kostnadsdrivande effekter återremitteras.
5. Maria-Gamla stans stadsdelsnämnds hemställan om att på försök under två år erbjuda pensionärer över 80 år hemtjänst en till fyra timmar per månad genom förenklad biståndsprövning avslås.
6. Skrivelsen om "Servicetjänster i hemtjänsten" av Margareta Olofsson (v), Christopher Ödmann (mp) och Elisabeth Brandt-Ygeman (s) anses besvarad i och med detta beslut.
7. Skrivelsen "Valfrihet och flexibilitet i hemtjänsten" av Christopher Ödmann (mp) anses vara besvarad utifrån vad som anförs i budgeten för 2007.
8. Därutöver anförs följande.

Det är positivt att staden genom den nya lagen nu ges möjlighet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre utan föregående biståndsbedömning. Samtidigt är det viktigt att staden under 2007 följer regeringens arbete med ändrade regler för hushållstjänster och vilka konsekvenser det kan få för behovet av vaktmästarservice genom stadens försorg. I ärendet hänvisas till likställigheten mellan medborgarna när det gäller avgiften och att det därför finns anledning för staden att subventionera vaktmästarservicen så att den avgift per timme som tas ut motsvarar den som tas ut för hemtjänst.

När det gäller den föreslagna förenklade biståndsbedömningen menar stadsledningskontoret att det skulle vara ohållbart i längden att ha två helt olika upplägg av hemtjänst parallellt, då den som har störst behov har minst inflytande över både insatser och tid. Vi instämmer i professionens åsikter och hänvisar till kommunallagens likställighetsprincip. Dessutom framgår av utvärderingen av försöksperioden att de personer, som i försöksperioden haft den förenklade biståndsbedömningen, till största delen skulle ha fått biståndsbedömd hemtjänst.

Ärendet

Riksdagen beslöt den 30 maj 2006 att anta propositionen (2005/06:115) "Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre". Som en del i den nationella utvecklingsplanen införs från och med den 1 juli 2006 en ny lag om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre. 17 stadsdelsnämnder har eller planerar att inom kort införa en vaktmästarfunktion som hjälper äldre med praktiska och riskfyllda vardagssysslor.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom stadsledningskontorets finansavdelning. I detta ärende behandlas äldreomsorgsberedningens förslag om servicetjänster i form av vaktmästar-service.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Socialnämnd eller motsvarande ska på olika sätt verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra (5 kap. 4 § SoL). Hemtjänst, dagverksamheter och annan liknande socialtjänst ska underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra (3 kap. 6 § SoL). I hälso- och sjukvårdslagen (HSL) finns bestämmelser om att hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa (2 c § HSL).

I den nationella utvecklingsplanen för vård och omsorg om äldre (prop. 2005/06:115) anges sex utvecklingsområden, ett av dessa gäller förebyggande insatser. I propositionen redovisas att genom relativt enkla insatser finns goda möjligheter att förebygga olycksfall bland äldre. Att förebygga och skjuta upp behov av vård och omsorg är angeläget för såväl den enskilde som dennes anhöriga som för samhället. Enligt utvecklingsplanen finns det flera tungt vägande skäl för att under den kommande tioårsperioden prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser för äldre. Regeringen framhöll i propositionen att det är angeläget att kommuner och landsting bedriver ett säkerhetsfrämjande och skadeförebyggande arbete bland äldre. Den nya lagen ger kommuner befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre personer som fyllt 67 år. Skälig avgift får tas ut, dock inte överstigande kommunens självkostnad.

Stadsledningskontoret anser att servicetjänster för äldre kan utföras inom ramen för stadsdelsnämndernas förebyggande arbete. Servicetjänsten omfattar enklare praktiska och riskfyllda vardagssysslor som tunga lyft, fästa elektriska sladdar samt olika former av insatser som innebär att klättra på stegar. Tjänsten omfattar däremot inte insatser som kräver någon form av auktorisation, trädgårdsskötsel eller städning. Det är också viktigt att uppmuntra och utveckla samarbetet med landstinget, föreningar och andra i syfte att aktivera och skapa gemenskap bland äldre.

Om äldre personer kan bo kvar hemma och inte råkar ut för fallolyckor som medför vård- och omsorgsboende ger det hälsomässiga vinster för enskilda och ekonomiska vinster för staden och landstinget.

Inom kort förväntas riksdagen ta ställning till förslag om skatteavdrag för hushållsnära tjänster. Detta måste inför budget 2008 beaktas av staden så att inte staden bedriver verksamhet som leder till att medborgarna behandlas olika. I detta sammanhang måste även beaktas att det råder konkurrensneutralitet mellan staden och externa utförare.

Stadsledningskontoret kan konstatera att de ekonomiska effekterna av servicetjänsterna är svåra att beräkna. Om 10 % av målgruppen anlitar servicetjänsten fyra timmar per år, innebär det en kostnad för staden om cirka 4 mnkr och vid 20 % cirka 9 mnkr. Stadsledningskontoret bedömer att verksamheten till en början kommer att anlitas av relativt få, men att det kan väntas en efterfrågeökning. Utvecklingen måste därför följas noga så att verksamheten inte ökar i omfattning och därmed riskerar tränga undan annan viktig verksamhet. En uppföljning och analys bör göras redan till tertialrapport 2 - 2007 utifrån stadsdelsnämndernas faktiska kostnader och utförda timmar.

Stadsledningskontoret föreslår att servicetjänster även fortsättningsvis kan utföras som en del i stadsdelsnämndernas förebyggande insatser till äldre under 2007. Servicetjänster tillhandahålls kostnadsfritt till kommuninvånare som fyllt 75 år och som inte har annan hemtjänst. Stadens kostnader för servicetjänster inryms i stadsdelsnämndernas budget för äldreomsorg som en del i det förebyggande arbetet. Kommunfullmäktige har i budget för 2007 tillfört stadsdelsnämndernas budget 2,5 mnkr för ökade kostnader för vaktmästarservice och 3,0 mnkr för ökade kostnader för dagkollo för äldre.

Inför budget 2008 måste verksamheten prövas så att den inte står i konflikt med kommande riksdagsbeslut och därefter i sedvanlig ordning prioriteras i relation till övriga verksamheter inom nämndernas budgetramar.

Stadsledningskontoret föreslår att äldrenämnden får i uppdrag att följa utvecklingen av kostnader och verksamhet med servicetjänster och i tertialrapport 2 2007 göra en uppföljning och analys av utvecklingen. I detta sammanhang ska nämnden överväga behovet av riktlinjer och avgifter för verksamheten.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen om servicetjänster i hemtjänsten från Elisabeth Brandt-Ygeman (s) Margareta Olofsson (v) och Christopher Ödmann (mp) får anses vara besvarad.

Bilagor

Utdrag ur protokoll nr 10 fört vid kommunstyrelsens äldreomsorgsberednings sammanträde den 24 november 2006.

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2006-05-10
Dnr:	327-2163/2006
Till:	R VII

Kommunstyrelsen 06-05-10

Skrivelse angående servicetjänster i hemtjänsten.

Försöket med 4 timmars hemtjänst per månad för personer över 80 år med förenklad biståndsbedömning avslutades den sista oktober 2005. Projektet startade den 1 november 2004 och pågick i 1 år. Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum fick stadens uppdrag att utvärdera projektet. Utvärderingen "Man söker inte hjälp i onödan" av utvärderaren Ingrid Hjalmarsson är nu avslutad.

Syftet med projektet var att utveckla hemtjänsten så att den äldre själv skulle kunna bestämma över innehållet i insatsen. Det har funnits möjlighet att få hjälp med t.ex. skötsel av hemmet, promenader, ledsagning eller social samvaro. De äldre var mycket nöjda med det enkla ansökningsförfarandet och att själva kunna bestämma vad som skulle utföras. Majoriteten ville ha hjälp med den tunga delen av städningen. De kunde välja att betala 180 kr/tim eller enligt ordinarie taxa efter utredning. Utvärderingen konstaterade att man inte söker hjälp i onödan. Merparten av dem som beviljades hemtjänst i projektet hade även kunnat få hjälp via ordinarie biståndsprövning.

Hemtjänstchefer och biståndshandläggare delade pensionärernas positiva inställning till den nya formen av hemtjänst. Sammanlagt 87 personer använde sig av denna form av hemtjänst. Anledningen till att inte fler personer deltog är inte klarlagt. Det kan bero på att informationsinsatserna inte nådde fram, att det tar lång tid att introducera en nyhet eller att avgifterna var för höga.

Projektet aktualiserar att biståndshandläggarna lägger ner alltför mycket tid på att handlägga ansökningar om hemtjänst från äldre med behov av lite hjälp. Stadsdelarnas kostnader för att genomföra projektet var små och uppgick till mindre än en procent av kostnaden för den totala hemtjänsten. Utfallet var också betydligt lägre än prognostiserat.

I regeringens proposition "Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre" 2005/2006:115 föreslås att kommunerna utan individuell behovsprövning ska kunna erbjuda äldre över 67 år servicetjänster. Förslaget syftar till att genom ett större utbud av servicetjänster förebygga skador, olycksfall och ohälsa hos äldre. Försöket med vaktmästarservice kan förslagsvis med denna lag permanentas.

I propositionen föreslås att kommunen får ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader och skall inkludera mervärdesskatt. Denna lag inskränker inte de skyldigheter som kommunen har enligt socialtjänstlagen.

Resultatet av det utvärderade försöket med förenklad biståndsbedömning är så positivt att vi vill gå vidare. Vi ger stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur vi från 2007 ska erbjuda äldre hjälp med servicetjänster, med förenklad biståndsbedömning enligt ordinarie hemtjänsttaxa eller i enlighet med vad som föreslås i proposition 2005/2006:115

Med hänvisning till ovan föreslår vi

Att stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur Stockholms stad kan erbjuda äldre hjälp med serviceinsatser, med förenklad biståndsbedömning enligt ordinarie hemtjänsttaxa eller i enlighet med vad som föreslås i proposition 2005/2006:115.

Att stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda permanentning av vaktmästarservice för äldre.

Att stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda ett avgiftssystem för servicetjänster.

Att stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för servicetjänster.

Margareta Olofsson (v)

Social- och äldreomsorgsborgarråd

Christopher Ödman (mp)

gruppledare miljöpartiet

Elisabeth Brandt-Yge (s)

gruppledare socialdemokraterna

Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre

Prop. 2005/06:115

Utgiven: 22 mars 2006

Typ: Proposition

Avsändare: Socialdepartementet

Ladda ner

- Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg, Prop. 2005/06:115 (pdf 1,7 MB)

Sammanfattning

I propositionen presenterar regeringen sin plan för de kommande tio årens utveckling av vården och omsorgen om äldre. Ett syfte med planen är att skapa en nationell uppslutning kring denna utveckling. Det är viktigt att kommuner, landsting och staten har en gemensam syn på utvecklingsbehoven. Nya initiativ och vissa stimulansmedel i vården och omsorgen om äldre är nödvändiga för att kommunerna och övriga delar av samhället skall kunna tillgodose behoven av vård och omsorg hos äldre kvinnor och män. Det blir än mer angeläget mot bakgrund av en allt större andel äldre i befolkningen. I syfte att stimulera en ambitionshöjning bedömer regeringen att det behövs förstärkta resurser till kommunerna samt till landstingen för att förbättra vården och omsorgen om de mest sjuka äldre. Medlen skall bl.a. användas till rehabilitering, nutritionsarbete, läkemedelsgenomgångar och förstärkt läkarmedverkan.

I propositionen redovisar regeringen sin bedömning att hemsjukvården bör byggas ut och förstärkas och hur detta kan åstadkommas. Regeringen bedömer att huvudansvaret för hemsjukvården bör överföras till kommunerna. Regeringen avser att under hösten 2006 återkomma med lagförslag i denna del. Regeringens godkännande enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) skall inte längre krävas för att landstinget skall få överlåta ansvaret för hemsjukvård till kommunen.

Regeringen redovisar i propositionen sin avsikt att göra satsningar för att höja kvaliteten i demensvården och för att stimulera utvecklingen av en äldreomsorg anpassad för ett mångkulturellt samhälle.

I propositionen föreslås att det med god vård i hälso- och sjukvården skall förstås att den skall bedrivas så att den även tillgodoser patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården. Vidare föreslås att olika insatser för patienten samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Regeringen föreslår också att landstinget och kommunen skall samverka så att den som får hemsjukvård, i ordinärt eller i särskilt boende eller deltar i dagverksamhet, också får övrig vård och behandling, hjälpmedel och vissa förbrukningsartiklar som hans eller hennes tillstånd fordrar.

Regeringen föreslår vidare att det i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) införs bestämmelser om att landstinget och kommunen skall sluta avtal om läkarmedverkan vid hemsjukvård i särskilt boende samt i ordinärt boende när kommunen har ansvar för denna. Uppfyller inte landstinget sina skyldigheter enligt avtalet har kommunen rätt att anlita läkare och att få ersättning från landstinget för detta.

Regeringen lämnar även förslag till en ny lag om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre. Den skall möjliggöra för kommunerna att utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa, åt personer som fyllt 67 år.

I propositionen föreslås vidare ändringar i socialtjänstlagen (2001:453), som syftar till att stärka rättssäkerheten för personer som beviljats bistånd. Regeringen föreslår därvid en skyldighet för kommuner att rapportera ej verkställda gynnande beslut enligt socialtjänstlagen. Det är socialnämnden som, i egenskap av ytterst ansvarig för verkställigheten av besluten, skall stå för rapporteringen. Rapportering skall ske till länsstyrelsen, de kommunala revisorerna och fullmäktige. De kommunala revisorerna ges, genom en föreslagen ändring i kommunallagen (1991:900), vidgade möjligheter att granska ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, när granskningen gäller hur socialnämnderna verkställer egna gynnande beslut enligt socialtjänstlagen. Regeringen föreslår vidare att en sanktionsavgift skall införas som ett yttersta påtryckningsmedel för att gynnande beslut enligt socialtjänstlagen skall verkställas inom skälig tid. Regeringen föreslår därutöver vissa ändringar i bestämmelserna om kommunalt domstolstrots i socialtjänstlagen, för att dessa i tillämpliga delar skall stämma överens med de föreslagna bestämmelserna om sanktionsavgift vid ej verkställda beslut.

Regeringen avser att verka för att öka de äldres möjligheter att ha ett ändamålsenligt boende högt upp i åldrarna. Enligt regeringens bedömning bör tillgängligheten till särskilt boende öka i vissa fall. Regeringen bedömer att det behövs stöd till nybyggnad av, ombyggnad av och ombyggnad till särskilda boendeformer för äldre. Stöd behövs även för nybyggnad och ombyggnad av lokaler i anslutning till särskilda boenden för att användas som t.ex. samlingslokaler för äldre. Regeringen avser att tillsätta en delegation för att följa och analysera behoven och utvecklingen av boendefrågor för äldre.

Enligt regeringens bedömning finns behov av en tydligare styrning av vården och omsorgen om äldre. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning med uppgift att ta fram ett nationellt styrdokument för vård och omsorg om äldre. Regeringen avser också att utreda behovet av ett förtydligt regelverk för äldreomsorgen. Vidare avser regeringen att verka för ökad forskning och teknikutveckling inom vården och omsorgen om äldre.

Regeringen avser att genomföra en satsning för att stimulera insatser som syftar till att främja hälsa och till att förebygga sjukdomar och olycksfall bland äldre. Regeringen redovisar även sin avsikt att ta initiativ till åtgärder för personalens utveckling, kompetensförsörjning och en god arbetsmiljö inom äldreomsorgen. Det handlar bland annat om yrkeskrav, system för erkännande och bevis på yrkeskompetens och

yrkesbenämningar.

Vissa förslag i utvecklingsplanen förutsätter ökade anslag. Regeringen återkommer i 2006 års ekonomiska vårproposition angående de medel som regeringen bedömer behövs.

Lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre samt ändringarna i kommunallagen och socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Lagändringarna i övrigt föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.